

Конспект уроку № 229

Українська поезія. Василь Стус «Господи, гніву пречистого...»

Link to audio: ukrainianlessons.com/episode229

Вступ

Вітаю, це Анна Огойко і подкаст «Уроки української» — подкаст для всіх, хто вивчає і любить українську мову.

Сьогодні у нас **передостанній** епізод із серії «Українська поезія» — це серія епізодів, у якій ми **розглядаємо** найкращі українські вірші. Ми аналізуємо їх та **пов'язуємо** з певними характеристиками, **рисами** українського народу.

І сьогодні ми будемо читати вірш, який уже містить у собі риси, які ми розглядали раніше — це **боротьба**, як у вірші Тараса Шевченка «Заповіт», та **незламність**, як у поезії Лесі Українки «Contra spem spero».

Ці дві риси — боротьба і незламність — **поєдналися**, як на мене, у такій дуже сильній, **потужній** характеристиці, яку можна назвати **стоїцизм**.

Стоїцизм — це **стійкість**, тобто, знову ж таки, незламність, **мужність**, **витримка**, можливість **витримувати** найважчі **тортури** й не **здаватися**, не **втрачати** себе і не відмовлятися від своїх **переконань**, своєї ідеї, фактично йти до кінця **заради** своєї ідеї, до смерті.

Очевидно, ця риса — риса стоїцизму — не може бути **притаманною** усім людям. Так само вона не притаманна всім українцям, але на сьогодні ми бачимо якраз багато прикладів стоїцизму серед українських героїв, **воїнів**, які беруть участь у військових діях проти країни-окупанта, проти росії.

Без цих дуже сильних людей, які **втілюють** у собі стоїцизм, ми б не мали зараз України, і навіть не знаємо, яким би був зараз світ, якби не стоїцизм, мужність, незламність українських героїв.

Я думаю, що прийде час і, можливо, на подкасті ми поговоримо більш конкретно про різних героїв України, героїв нашого часу.

передостанній — penultimate
розглядати, розглянути — to review, to consider (*imperfective, perfective*)
пов'язувати, пов'язати — to link, to connect (*imperfective, perfective*)
ріса — trait
боротьба — 1) struggle; 2) fight (*noun*)
незламність — invincibility, resilience

поєднуватися, поєднатися — to be united (*imperfective, perfective*)
потужний — powerful
стоїцизм — stoicism
стійкість — resistance, endurance
мужність — courage
витримка — stamina, endurance
витримувати, витримати — to withstand (*imperfective, perfective*)
тортури — torture
здаватися, здатися — to give up (*imperfective, perfective*)
втрачати, втратити — to lose (*imperfective, perfective*)
переконання — belief(s), conviction(s)
заради — for the sake of
притаманний — inherent
воїн — soldier, warrior
втілювати, втілити — to embody (*imperfective, perfective*)

А сьогодні я б хотіла звернути вашу увагу на людину, яка втілює у собі стоїцизм, а також описує його у своїх творах — це Василь Стус.

Про Василя Стуса у нас був епізод у четвертому сезоні; я розповідала там про його біографію та про рух **шістдесятників** та **дисидентів**.

Коротенько нагадаю вам: Василь Стус народився на **Вінниччині**, але в дуже малому віці переїхав до міста Сталіно (тепер це місто Донецьк).

Він виріс на **Донбасі**, навчався на вчителя української мови, вчився в Донецькому університеті й рано почав писати вірші, перекладати.

Переїхав до Києва і там став частиною руху, ось того руху шістдесятників. Він брав участь у Клубі української молоді; також він **приєднався** до Групи **захисту** прав людини.

І вся ця діяльність **привертала** до нього **увагу**, увагу **правоохоронних органів** Радянського Союзу.

У січні 1972 року Василя Стуса **вперше арештували** за його **громадську** та літературну діяльність, і аж 9 (дев'ять!) місяців він **пробув у слідчому ізоляторі**.

Тобто весь цей час, дев'ять місяців, він тільки очікував **покарання у камері**. І саме там у 1972 році він написав ось цей вірш — «Господи, гніву пречистого...».

У результаті Василя Стуса тоді **засудили** до п'яти років **позбавлення волі**, трьох років **заслання**, яке він **відбув** і повернувся.

Але, на жаль, його було арештовано вдруге у 1980 році, уже до 10 років **ув'язнення**.

Тоді він **категорично** відмовився від радянського **громадянства**, проводив **голодування**, протести, писав вірші, будучи в ув'язненні, і ці вірші в нього забирали й знищували.

Фактично Стуса у **в'язниці довели** до його **смерті**, причини якої не відомі.

Ви можете послухати в епізоді четвертого сезону — це епізод номер 160: ukrainianlessons.com/episode160.

А зараз пропоную **зосередитись** на поезії й на одному з його відомих віршів — «Господи, гніву пречистого...».

Почнімо, як завжди, з її словничка!

шістдесятник — Sixtier

дисидент — dissident

коротенько — briefly, shortly (*diminutive*)

Вінниччина — Vinnytsia region

Донбас — Donbas region

приєднуватися, приєднатися — to join (*imperfective, perfective*)

захист — defense

привертати, привернути увагу — to attract attention (*imperfective, perfective*)

правоохоронний орган —

law enforcement agency

вперше — for the first time

арештовувати, арештувати — to arrest (*imperfective, perfective*)

громадський — public

пробути — to stay (*perfective*)

слідчий ізолятор —

pretrial detention center

покарання — punishment

камера — cell

засуджувати, засудити — to sentence (*imperfective, perfective*)

позбавлення волі — incarceration

заслання — exile

відбувати, відбути —

to serve (a sentence),

to spend (*imperfective, perfective*)

ув'язнення — imprisonment

категорично — categorically, firmly

громадянство — citizenship

голодування — hunger strike

в'язниця — jail, prison

доводити, довести — to lead, to cause, to bring (*imperfective, perfective*)

смерть — death

зосереджуватися, зосередитися — to concentrate (*imperfective, perfective*)

Словничок

Госпóдь = Бог	Lord, God
гнів	rage, anger
пречíстий	pure, innocent (in religion)
благáти	to beg
мáти за	to have for, to perceive
вíстояти	to withstand, to endure
людськíй	human (<i>adjective</i>)
надíя	hope (<i>noun</i>)
продóвжувати	to extend; to continue
вікі	ages
ту́га	anguish, sorrow
розві́ювати, розві́яти	to dispel, to disperse
вродíти = народíти	to give birth
благословля́ти, благословíти	to bless
зумíти = змогті́	to succeed
бідá	misfortune
вберегті́	save (from something)

Вірш

Василь Стус

Господи, гніву пречистого...

Господи, гніву пречистого

благаю — не май за зле.

Де не стоятиму — вистою.

Спасибі за те, що мале

людське життя, хоч надією

довжу його в віки.

Думою тугу розвіюю,

щоб був я завжди такий,

яким мене мати вродила

і благословила в світи.

І добре, що не зуміла

мене від біди вберегти.

Українська поезія. Василь Стус «Господи, гніву пречистого...»

Господи, гніву пречистого

благаю

Звертання до Господа, до Бога — «Господи» — очевидно, таким звертанням починається **молитва**, молитва до Бога, молитва до Господа.

звертання — address (noun)

молитва — prayer

Господи, гніву пречистого

благаю

Тут у правильному порядку мало би бути: «Я благаю (тобто «я прошу» — «I beg»), я благаю гніву пречистого», «я благаю гніву («I am begging for your anger») пречистого» («pure anger»).

Це таке **парадоксальне** прохання, що поет хоче, щоб Бог на нього **гнівався**; він просить у Бога гніву.

парадоксальний — paradoxical

гніватися — to be angry (imperfective)

І далі каже:

не май за зле.

«Не сприймай це як щось погане» — «не май за зле».

Де не стоятиму — вистою.

Тут таке чудове поєднання двох **дієслів**, які схожі, вони мають спільне **походження**, так — «стояти» і «вистояти».

дієслово — verb

походження — origin

«Стояти» — це просто «to stand», «to be», так, стояти, а «вистояти» — це «to withstand», «to endure», так.

«Де я не стоятиму (де я не буду стояти), я вистою (я зможу вистояти)», тобто «я буду сильним».

Господи, гніву пречистого

благаю — не май за зле.

Де не стоятиму — вистою.

Спасибі (тобто дякую) за те, що мале

людське життя

Тобто «дякую тобі, що людське життя таке мале, що не так довго треба **терпіти** й **страждати**».

терпіти — to endure (imperfective)

страждати — to suffer (imperfective)

Спасибі за те, що мале

людське життя, хоч надією

довжу його в віки.

«Хоч надією» («at least with hope»), «хоч надією довжу» — тобто, фактично, «я продовжую».

Такого дієслова немає — «довжити» — ми тільки кажемо «продовжувати» («to extend», так): «продовжую його у віки, **надовго**, на віки, на роки».

«**Завдяки** надії, я продовжую людське життя у віки».

Спасибі за те, що мале

людське життя, хоч надією

довжу його в віки.

Тут хочу ще раз звернутися до **початку** цього вірша й ось цього «Господи, гніву пречистого благаю». Фактично, ось ці слова роблять цей вірш молитвою.

Молитва — це звернення до Бога, молитва, «а pray» — це своєрідна молитва, і це типовий **жанр** в українській літературі.

Часто українські поети втілюють такі **християнські** певні мотиви і звертаються до Бога.

Як ми **пам'ятаємо**, Тарас Шевченко згадує Бога у «Заповіті», і тут також Василь Стус звертається до Бога: «Господи, гніву пречистого».

І далі, так само як у молитві, він щось просить — він просить: «Не май за зле, благаю гніву — прошу в тебе гніву».

І обіцяє для Господа: «*Де не стоятиму — вистою*», тобто дає йому **обіцянку**.

І далі також: «Дякую Господу, спасибі за те, що мале людське життя, хоч надією довжу його в віки».

Тобто, як бачите, дуже така структура, типова структура молитви тут звучить. Але ця молитва не типова за **змістом** — вона є парадоксальною.

Василь Стус благає, просить не щастя, не **помилювання**, а благає гніву. Він просить гніву Господа.

Читаємо далі:

Думою тугу розвіюю,

надовго — for a long time

завдяки — thanks to

початок — beginning

жанр — genre

християнський — Christian (*adjective*)

пам'ятати — to remember (*imperfective*)

обіцянка — promise (*noun*)

зміст — content

помилювання — mercy, pardon

Тобто я **перестаю сумувати**. «Я думаю», «думкою», так, «думкою тугу розвіюю», так.

«Моя туга проходить завдяки моїй думі — думці про те, щоб я був завжди такий, яким мене мати вродила».

Тобто «я хочу бути таким, яким я народився»:

яким мене мати вродила

і благословила в світи.

Як пам'ятаєте з **минулого** епізоду: «Як я малим **збирався навесні** піти у світ **незнаними** шляхами», — мати благословляє дитину.

І тут так само звучить ось ця ідея благословення матері, яка дуже важлива в українській культурі.

Так от:

Думою тугу розвіюю,

щоб був я завжди такий,

яким мене мати вродила

і благословила в світи.

І добре, що не зуміла

мене від біди вберегти.

«Добре, що мати не зуміла (тобто не змогла) мене **врятувати** (або вберегти) — від чого? — від біди».

Тут постійно звучить ідея, що Стус **приймає** свою **тяжку долю** як **бажану**, він готовий бути **жертвою**, він хоче бути жертвою заради певної високої **мети**.

Тобто:

Думою тугу розвіюю,

щоб був я завжди такий,

яким мене мати вродила

і благословила в світи.

І добре, що не зуміла

переставати, перестати — to stop
(imperfective, perfective)
сумувати — to be sad (imperfective)

минулий — previous
збиратися, зібратися — to get ready
(imperfective, perfective)
навесні — in spring
незнаний — unknown

рятувати, врятувати — to save
(imperfective, perfective)

приймати, прийняти — to accept
(imperfective, perfective)
тяжкий — difficult
доля — fate, destiny
бажаний — desirable
жертва — victim
мета — purpose, aim

мене від біди вберегти.

Отже, Василь Стус хоче залишатися таким, яким його вродила (народила) мати.

Він не готовий відмовлятися від своїх **переконань**, він не хоче **підкорятися** системі. Він готовий іти заради своєї ідеї до кінця, на ув'язнення, на смерть.

Це показує, якою неймовірно сильною була його **особистість**. Таких людей є, звісно, дуже мало, але вони такі потрібні для нас сьогодні.

Особливо зараз, під час **повномасштабної війни**, коли Україна **бореться** з однією з найпотужніших **армій** у світі, потрібні герої, **стоїки**, люди, які можуть терпіти, які можуть **відмовлятися** від свого комфорту заради ідеї, заради високої цілі зберегти свободу України.

На щастя, зараз у нас є такі люди, й такою людиною був Василь Стус.

Я впевнена, що зараз він би одним із перших пішов на **фронт** боротися проти росіян, тому що він навіть **просив** у Бога, у Господа дати йому **муки**, дати йому випробування.

І він радий, що йому доводилося **переживати** ось ці випробування і своїм прикладом **показати** світові справжнє обличчя системи Радянського Союзу.

Зараз, в останні роки, в Україні провели багато роботи над тим, щоб **провести розслідування** ось цього арешту Василя Стуса і **з'ясувати** причини його смерті.

Можливо, ви чули в новинах, що навіть один із досить відомих політиків в Україні — це Віктор Медведчук. Він, **виявляється**, був активно **причетний** до того, щоб Василя Стуса засудили на арешт, який **призвів** до його смерті.

Цей Віктор Медведчук був **адвокатом** Василя Стуса, але він не боровся за його права, і саме через нього Василь Стус **опинився** в арешті **незаконно**.

Так от, зараз Віктора Медведчука засудили, **позбавили** українського громадянства, й очевидно, що ось цей приклад Василя Стуса для нас і для всього світу показує, якою **брутальною** була радянська система, а саме російська радянська система та її злочини.

Ще один вірш Василя Стуса, який ми вивчаємо в школі, називається «[Як добре те, що смерті не боюсь я](#)».

переконання — belief(s), conviction(s)
підкорятися, підкорітися — to obey
(imperfective, perfective)

особистість — personality

повномасштабна війна — full-scale war
боротися — to fight (imperfective)
армія — army
стоїк — stoic
відмовлятися, відмовитися — to refuse
(imperfective, perfective)

фронт — frontline
просити, попросити — to ask
(imperfective, perfective)
мука — torment
переживати, пережити — to survive, to live through (imperfective, perfective)
показувати, показати — to show
(imperfective, perfective)

проводити, провести — to carry out
(imperfective, perfective)
розслідування — investigation(s)
з'ясувати, з'ясувати — to find out
(imperfective, perfective)
виявляється — apparently
причетний — involved
призводити, призвести — to result, to lead
(imperfective, perfective)
адвокат — lawyer
опинятися, опинитися — to end up
(imperfective, perfective)
незаконно — unlawfully
позбавляти, позбавити — to deprive
(imperfective, perfective)
брутальний — brutal

Знову ж таки, цей вірш показує ось цей стоїцизм Василя Стуса, його абсолютну і повну **готовність** іти до кінця, до смерті заради своїх переконань.

Я пам'ятаю, коли ми вивчали цей вірш у школі, він мене дуже **вражав**, бо він говорить «Я не боюсь смерті».

Для мене це було так дивно, бо я, як дитина, як **підліток**, я боялася багато чого, наприклад, **стоматолога** або **висоти**, так. А тут людина не боїться нічого, навіть смерті, заради чого?

Заради своєї ідеї, заради **справедливості**, заради якихось людських **цінностей**. Це неймовірно вражає і має великий вплив на українських дітей, які вивчають цей вірш у старшій школі.

І так само у **сьогоднішньому** нашому вірші Василь Стус говорить: «*Спасибі Богу за те, що мале людське життя, хоч надією довжу його в віки*».

Тобто у нього немає **страху**, він не боїться смерті, але у нього є надія — надія на те, що його життя, його протест, його витримка і стоїцизм будуть мати великий позитивний вплив на **майбутнє** України. Дуже сподіваюся, що так і буде.

Слухайте і повторюйте!

готовність — readiness

вразити, вражати — to impress
(imperfective, perfective)

підліток — teenager

стоматолог — dentist

висота — height

справедливість — justice

цінність — value

сьогоднішній — today's (adjective)

страх — fear

майбутнє — future (noun)

Словничок (з прикладами)

Госпо́дь = Бог • Господи, гніву пречистого благаю. • Вони почувають себе як у Бога за пазухою. • Невдóвзі він вірішив присвятити себе служінню Господу.	Lord, God • Lord, I am begging for pure rage. • They feel as if in God's bosom. • Soon he decided to devote himself to serving the Lord.
гнів • Господи, гніву пречистого благаю. • Спорт допомагає впóратися із гнівом.	rage, anger • Lord, I am begging for pure rage. • Sport helps to cope with anger.
пречістий • Господи, гніву пречистого благаю! • Пречіста Ді́ва Ма́рія породі́ла сина.	pure, innocent (in religion) • Lord, I am begging for pure rage! • Pure Virgin Mary gave birth to the son.
блага́ти • Благаю — не май за зле. • Працівник благав начальника не звільняти його́.	to beg (imperfective) • I beg you — do not perceive it as evil. • The worker was begging the boss not to fire him.
ма́ти за • Благаю — не май за зле. • Ти менé ма́єш за дурня? Я не бу́ду інвестува́ти в цю афе́ру!	to have for, to perceive (imperfective) • I beg you — do not perceive it as evil. • Do you have me for a fool? I will not invest in this scam!
висто́ювати, висто́яти • Де не сто́ятиму — вистою. • По́при ці ви́клики, демократи́чні інститу́ти висто́яли.	to withstand, to endure (imperfective, perfective) • Wherever I stand, I'll endure. • Despite these challenges, democratic institutions have withstood.
людський • Спаси́бі за те, що мале людське життя́, хоч надією до́вжу його́ в ві́кі. • Людський псіхі́ці вла́стиво пристосо́вуватись.	human (adjective) • Thank you that human life is short although I extend it for ages with hope. • It is characteristic of the human psyche to adapt.

надія • Спасибі за те, що мале людське життя, хоч надією довжу його в вікі. • ЗСУ стали уособленням незламності й надії.	hope (noun) • <i>Thank you that human life is short although I extend it for ages with hope.</i> • <i>The Armed Forces of Ukraine became the personification of invincibility and hope.</i>
продовжувати, продовжити • Спасибі за те, що мале людське життя, хоч надією довжу (= продовжую) його в вікі. • Продовжиш мені абонемент, будь ласка?	to extend; to continue; to renew (imperfective, perfective) • <i>Thank you that human life is short although I extend it for ages with hope.</i> • <i>Will you renew my subscription, please?</i>
вікі • Спасибі за те, що мале людське життя, хоч надією довжу його в вікі. • Це подвиг, оспіваний у віках.	ages • <i>Thank you that human life is short although I extend it for ages with hope.</i> • <i>This is a feat praised throughout the ages.</i>
тұга • Думою тұгу розвіюю. • З тұгою в серці ми проводжали воїна в останню путь.	anguish, sorrow • <i>I dispel anguish with my thoughts.</i> • <i>With sorrow in our hearts, we saw off the soldier on his last journey.</i>
розвіювати, розвіяти • Думою тұгу розвіюю. • Журналісти розвіяли чутки про плани політика балотуватися в президенти.	to dispel, to disperse (imperfective, perfective) • <i>I dispel anguish with my thoughts.</i> • <i>Journalists dispelled rumors about the politician's plans to run for president.</i>
вродіти = народіти • Думою тұгу розвіюю, щоб був я завжди такий, яким мене мати вроділа. • Моя подруга народить у травні.	to give birth (perfective) • <i>I dispel anguish with my thoughts so that I would always be the person my mother gave birth to.</i> • <i>My friend will give birth in May.</i>

благословляти, благословіти - Думою тугу розвіюю, щоб був я завжди такий, яким мене мати вродила і благословила в світі. - Батьки благословили закоханих на заручини.	to bless (<i>imperfective, perfective</i>) <i>I dispel anguish with my thoughts so that I would always be the person my mother gave birth to and blessed into the world.</i> - Parents blessed the lovers for the engagement.
зуміти = змогти - І добре, що не зуміла мене від біді вберегти. - Він зумів (= зміг) пробігти півмарафон.	to succeed, to manage (<i>perfective</i>) <i>And it's a good thing that she didn't succeed to save me from misfortune.</i> - He managed to run a half marathon.
бідá - І добре, що не зуміла мене від бідí вберегти. - Вони тут наодинці зі своєю бідóю, без жодної підтримки.	misfortune <i>And it's a good thing that she didn't succeed to save me from misfortune.</i> - They are here alone with their misfortune, without any support.
берегти, вберегти - І добре, що не зуміла мене від бідí вберегти. Бережіть себе! - Лікарі вберегли пацієнта від важкої хвороби.	save (from something) (<i>imperfective, perfective</i>) <i>And it's a good thing that she didn't succeed to save me from misfortune.</i> - Take care! (lit. save yourselves) - Doctors saved the patient from a serious illness.

Завершення

Отже, Василь Стус — це людина, про яку так важливо пам'ятати й говорити, **оскільки** він **поклав** своє **життя** саме для цього, щоб люди розповідали про нього, про його приклад того, які **злочини вчиняли** радянські **органи** проти людей, яке справжнє ім'я має росія.

Тому рекомендую вам більше почитати про Стуса. Послухайте мій [епізод №160](#) та почитайте інші його вірші!

Також **поділіться** ними з друзями, **знайомими**, розповідайте про Василя Стуса та інших українських поетів, шістдесятників, дисидентів, щоби люди знали про них!

А я рекомендую вам ось той програмовий вірш Стуса — «[Як добре те, що смерті не боюсь я](#)» — дуже **схожий** за ідеєю на сьогоdnішній наш вірш.

Також дуже сильний вірш — «[Терпи, терпи, терпець тебе шліфує](#)».

Василь Стус був надзвичайно **терплячою** людиною; для нього терпіння, тобто витримка — це таке дуже ключове поняття, яке важливе для того, щоби стати кращою людиною. «Терпи, терпи, **терпець** тебе **шліфує**».

І також у Василя Стуса є дуже гарна, інтимна, романтична поезія, **присвячена** його **дружині**, з якою вони мали дуже близькі стосунки.

Можу вам порадити один вірш, який називається «[Не любити тебе не можна](#)».

Ці вірші ви можете прочитати, а також послухати за посиланнями, які я залишу на сторінці цього епізоду — це буде ukrainianlessons.com/episode229.

А я бажаю вам сьогодні терпіння та витримки настільки, наскільки це можливо для вас!

Хай не кожна людина може бути такою сильною, як Василь Стус, але кожен із нас може **цікавитися** такими людьми, говорити про цих людей — про людей, які зробили важливий **внесок** в історію України та світу.

Тому розповідайте про українську культуру, літературу, радьте мій подкаст та **сайт** своїм друзям, знайомим, **поширюйте** в соцмережах про Україну — для нас це дуже-дуже важливо!

Дякую вам за увагу! На все добре! І Слава Героям!

оскільки — since
покласти життя — to sacrifice life
(perfective)
злочин — crime
вчиняти, вчинити — to commit
(imperfective, perfective)
орган — agency

ділитися, поділитися — to share
(imperfective, perfective)
знайомий — acquaintance

схожий — similar

терплячий — patient

терпець — patience
шліфувати — to polish *(imperfective)*

присвячений — dedicated
дружина — wife

цікавитися — to be interested *(imperfective)*
внесок — contribution

сайт — website
поширювати, поширити — to share, to repost *(imperfective, perfective)*

 Вправи

1

Прочитавши й послухавши вірш Василя Стуса «Господи, гніву пречистого...»,
вставте пропущені слова:

Господи, гніву пречистого
благаю — не май за 1. _____.
Де не стоятиму — вистою.
Спасибі за те, що 2. _____
людське життя, хоч надією
довжу його в віки.
Думою тугу 3. _____,
щоб був я завжди такий,
яким мене 4. _____ вродила
і благословила в світі.
І добре, що не 5. _____
мене від 6. _____ вберегти.

2

З'єднайте дієслова-синоніми:

1. _____ благати	А змогти
2. _____ глядіти	Б чекати
3. _____ зуміти	В надіятися
4. _____ вродити	Г траплятися
5. _____ ждати	Ґ пригощати
6. _____ вберегти	Д дивитися
7. _____ ставатися	Е злитися
8. _____ гніватися	Є врятувати
9. _____ частувати	Ж молити
10. _____ сподіватися	З народити

3

Опрацюйте таблицю із дієсловами з префіксом «ви-»:

Дієслова із префіксом «ви-»	
Значення префікса	Дієслово
 Рух назовні	виїхати з міста — to drive out of town вийти з кімнати — to go out of the room
 Дія з результатом	вивчити вірш — to memorize a poem випрати одяг — to wash clothes
 Закінчена, повна дія	вистояти випробування — to withstand the test виспатися — to get enough sleep

Вставте дієслова із таблиці в речення, утворивши минулий час:

випрати	винести	виговоритися	вийти	вистояти	виросли
виспатися	вилетіти	вигадати	випросити	вилікуватися	

- Мама _____ випрала _____ одяг в суботу.
- Збірна України з футболу вже _____ з Києва в Німеччину на змагання.
- Вчора я _____ сміття, а сьогодні твоя черга.
- Мій син вже повністю _____, тому завтра піде в школу.
- Їхня компанія _____ світову економічну кризу.
- Вчора була гарна погода, тому ми _____ на прогулянку.
- Діти _____ у батьків ще цукерок.
- Вчора я пізно лягла спати, тому сьогодні не _____.
- Дерево, яке ми посадили минулого року, вже _____ на пів метра.
- Ми _____ та зрештою помирились.
- Перша команда _____ найцікавішу історію.

4

Перекладіть українською мовою:

1. Usually children have their parents as an example.

2. The poet managed to withstand in the fight against the system thanks to hope and endurance.

3. In order to dispel doubts, create a list of advantages and disadvantages.

4. Human life is too short to spend it for sorrow.

Відповіді на вправи

1

1. зле
2. мале
3. розвіюю
4. мати
5. зуміла
6. біди

2

1. Ж
2. Д
3. А
4. З
5. Б
6. Є
7. Г
8. Е
9. Ґ
10. В

3

1. вилетіла
2. винесла/виніс
3. вилікувався
4. вистояла
5. вийшли
6. випросили
7. виспалася
8. виросло
9. виговорились
10. вигадала

4

1. Зазвичай діти мають (беруть) батьків за (як) приклад.
2. Поет зумів (зміг) вистояти у боротьбі із системою завдяки (своїй) надії та витримці (витривалості).
3. Щоб розвіяти сумніви (позбутися сумнівів), складіть (склади, створіть, створи) список переваг і недоліків.
4. Людське життя закоротке (замале, (за)надто коротке/мале), щоб тратити (витрачати) його на тугу (сум, смуток).

